

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова   Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності(-тей): для всіх спеціальностей

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин) денна: 4 (120 год.: 24 - лекції; 24 - семінарські; 72 - самостійна робота); заочна: 4 (120 год.: 6 - лекції; 6 - семінарські; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача

ПІБ: Садова Світлана Олегівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: викладач кафедри права і соціальної роботи

Кафедра: кафедра права і соціальної роботи

Робочій e-mail: sadova@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: середа, 16.10-17.30

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни є формування, поглиблення та систематизація знань щодо феноменів та інститутів політичного лідерства

Мета дисципліни сформувані у здобувачів базис теоретичних знань про концептуальні засади лідерства, уявлень про роль політичного лідера в світі і в сучасній Україні. Зокрема, навчальний курс спрямовано на розуміння актуальних завдань подальшого формування дієздатної національної політичної еліти та політичних лідерів державного, регіонального та місцевого рівнів, формування лідерських якостей та комунікаційних навичок

Результати навчання

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять.
2. Використання різноманітних інформаційних джерел для засвоєння складних питань з певної теми; самостійне визначення та формулювання тих питань, з яких потрібна допомога і діяльність відповідно до рекомендацій.
3. Застосовувати набуті знання у різних ситуаціях професійного та особистісного характеру, відокремлювати суспільно значущі події і факти та формувати обґрунтовані висновки;
4. Вміти виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.
5. Здатність використовувати лідерські навички, а саме: здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, навички міжособистісної взаємодії та вміння працювати в команді.
6. Здатність розробляти та управляти проектами; здатність діяти соціально відповідально та свідомо

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Політичне лідерство». Сутність понять «лідер» і «лідерство».

Тема 2. Теорії походження лідерства.

Тема 3. Типологія лідерів і лідерства.

Тема 4. Функції та роль політичного лідерства в сучасному політичному житті країн

Тема 5. Мотиваційна основа політичного лідерства та його функції

Тема 6. Якості національного лідера. Демократичне та авторитарне лідерство

Тема 7. Роль політичного іміджу в розвитку політичного лідерства

Тема 8. Моделювання кластеру лідерських якостей. Розвиток лідерського потенціалу

Тема 9. Інформаційно-комунікативне забезпечення політичного лідерства.

Тема 10. Гендерні аспекти політичного лідерства

Тема 11. Комунікація еліти та національних лідерів з народом в умовах демократії.

Тема 12. Політичне лідерство в Україні

5. Політика курсу.

Політика щодо відвідування навчальних занять Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% семінарських занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем.

Політика академічної доброчесності Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до семінарських занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Варивода Н.А. Лідерологія: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2018. 488 с.
2. Політичне лідерство : навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. К. : НАДУ, 2013. 300 с. URL:

http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/a925f1b5-6ad3-4c5c-8199-13dd1aa7ce14.pdf

3. Держановська С. Л. Сутність політичного лідерства: аналіз праць сучасних українських науковців. Ефективність державного управління: зб. наук. пр. регіонального інституту державного управління Національної академії управління при Президенті України. 2014. Вип. 40. Львів: ЛРІДУ НАДУ. С. 310–316.
4. Політичне лідерство : навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. К. : НАДУ, 2013. 300 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/a925f1b5-6ad3-4c5c-8199-13dd1aa7ce14.pdf
5. Нестуля О., Нестуля С., Кононець Н. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава: ПУЕТ, 2018. 241 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_2161_63367800.pdf
6. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.С. Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31806/1/Romanovskyi_Teoriia_i_praktyka_formuvannia%20lidera_2017.pdf
7. Гапоненко А. Інститут політичного лідерства як передумова демократизації політичної системи України. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Том 22. № 28 (2020). URL: <https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnspd/article/view/865>
8. Ільїн В.А. Психологія лідерства: підручник. К.Юрайт, 2015. 311 с.
9. Лазор К. П. Теоретична проблематика харизматичного політичного лідера. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського; Серія : Психологія*. Том 31 (70). № 3. Одеса : Гельветика, 2020. С. 149-152. URL: <https://hdl.handle.net/11300/14442>
10. Бондаренко І.С. Іміджологія: психологія іміджу. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 122 с.
11. Ротовський А.А. Системний PR . Дніпропетровськ : Баланс Бинес Букс, 2014. 282 с.
12. Милосердна І.М. Імідж політичного лідера як категорія PR-технології. Актуальні проблеми політики. № 64. (2019). URL: <http://app.onua.edu.ua/index.php/app/article/view/191/188>
13. Холод О.М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посіб. Київ: Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
14. Островська Н.В. Теоретичні підходи до визначення понять «соціальні технології» і «соціально-комунікаційні технології». URL: <http://wsc.kymu.edu.ua/toms/10/117-120.pdf>
15. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.С. Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31806/1/Romanovskyi_Teoriia_i_praktyka_formuvannia%20lidera_2017.pdf
16. Савелюк Н. Гендерний аспект політичного лідерства. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти»*. Умань. 22 квітня 2021 р. с. 70-75. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/20822/1/Saveluk1.pdf>
17. Секунова Ю.В., Товкун І.І. Політичне лідерство в Україні : жіночий аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. Том 30 (69). № 4 (2019). URL: http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/4_2019.pdf#page=75
18. Пірен М. Лідерство: сутність та реалізація в українському суспільстві: навч. посіб. К.: Ун-т «Україна». 2012. 232 с.
19. Левченко , Ю. (2021). Специфіка та проблематика політичної участі жінок-лідерок в Україні. *ГРААЛЬ НАУКИ*, (2-3), 388-394. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.02.04.2021.080>

Інтернет-ресурси

1. Альманах «Грані». Офіційний сайт. URL: <http://www.grani.org.ua/>
2. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
4. Науковий вісник «Гілея». Офіційний сайт. URL: <http://www.gileya.org.ua/>
5. Науковий журнал «Політикус». Офіційний сайт. URL: <http://politicus.od.ua/>
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Національна Парламентська бібліотека України. Офіційний сайт. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
8. Український незалежний центр політичних досліджень. Офіційний сайт. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>

Затверджено на засіданні кафедри права і соціальної роботи протокол № 8 від «16» січня 2024 р.